✨ ಭಾಗ - ೧ (ಪ್ರಯೋಗಗಳು & ಲಿಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ)

🌸 ಕರ್ತರಿ – ಕರ್ಮಣಿ ಪ್ರಯೋಗಗಳು & ಕ್ರಿಯಾಪದದ ಲಿಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ 🌸

(Active & Passive Voice Formations and Gender-Agreement in Kannada)

🌐 gptteachers.in

ಪ್ರಯೋಗ ಎಂದರೇನು? : ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ತೃ ಅಥವಾ ಕರ್ಮದ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಕ್ರಿಯಾಪದದ ರೂಪ ಮತ್ತು ಲಿಂಗ-ವಚನಗಳು ನಿರ್ಧಾರವಾಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ 'ಪ್ರಯೋಗ' (Voice). ಕರ್ತೃ ಪ್ರಧಾನವಾದರೆ **ಕರ್ತರಿ**; ಕರ್ಮ ಪ್ರಧಾನವಾದರೆ **ಕರ್ಮಣಿ**.

೧. ಕರ್ತರಿ ಪ್ರಯೋಗ (Active Voice)

ಕರ್ತೃ ಪ್ರಧಾನ ವಾಕ್ಯ

ಲಕ್ಷಣ : ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ತೃವು ಪ್ರಥಮಾ ವಿಭಕ್ತಿಯಲ್ಲೂ, ಕರ್ಮಪದವು ದ್ವಿತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿಯಲ್ಲೂ ಇರುತ್ತದೆ.
ಕ್ರಿಯಾಪದದ ಸೂತ್ರ : ಕ್ರಿಯಾಪದದ ಲಿಂಗ, ವಚನ ಮತ್ತು ಪುರುಷಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಕರ್ತೃಪದವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತವೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗಳು (ಕರ್ತೃವಿನ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕ್ರಿಯಾಪದ):

- ರಾಮನು (ಪುಲ್ಲಿಂಗ) ರಾವಣನನ್ನು ಕೊಂದನು.
- ಸೀತೆಯು (ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ) ರಾವಣನನ್ನು ಕೊಂದಳು.
- ಸಿಂಹವು (ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗ) ಜಿಂಕೆಯನ್ನು ಕೊಂದಿತು.
- ಶಿಕ್ಷಕರು (ಬಹುವಚನ) ಪಾಠವನ್ನು ಬರೆದರು.

೨. ಕರ್ಮಣಿ ಪ್ರಯೋಗ (Passive Voice) 🎯

ಕರ್ಮ ಪ್ರಧಾನ ವಾಕ್ಯ

ಲಕ್ಷಣ : ಕರ್ತೃಪದವು ತೃತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿಯಲ್ಲೂ ('ಇಂದ'), ಕರ್ಮಪದವು ಪ್ರಥಮಾ ವಿಭಕ್ತಿಯಲ್ಲೂ ಇರುತ್ತದೆ.
ಕ್ರಿಯಾಪದದ ಸೂತ್ರ : ಧಾತುವಿಗೆ 'ಅಲ್ಪಡು' (ಅಲ್ + ಪಡು) ಸೇರಿ, ಕ್ರಿಯಾಪದದ ಲಿಂಗ-ವಚನಗಳು ಕರ್ಮಪದವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತವೆ!

ಉದಾಹರಣೆಗಳು (ಕರ್ಮಪದದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕ್ರಿಯಾಪದ):

- ರಾಮನಿಂದ ರಾವಣನು (ಪುಲ್ಲಿಂಗ) ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟನು.
- ರಾಮನಿಂದ ತಾಟಕಿಯು (ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ) ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟಳು.
- ರಾಮನಿಂದ ಜಿಂಕೆಯು (ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗ) ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟಿತು.
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಪಾಠಗಳು (ಬಹುವಚನ) ಓದಲ್ಪಟ್ಟವು.

🔍 ಕರ್ಮಣಿ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಪದದ ಲಿಂಗ-ವಚನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (Crucial Exam Rules) :

- ಕರ್ಮಣಿ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವನು (ಕರ್ತೃ) ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ, ಕ್ರಿಯಾಪದವು ಕರ್ತೃವಿನ ಲಿಂಗವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ! ಕರ್ಮಪದವು ಯಾವ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿದೆಯೋ, ಕ್ರಿಯಾಪದವೂ ಅದೇ ಲಿಂಗ-ವಚನ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ.
- ಉದಾ: ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು (ಸ್ತ್ರೀ) ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದರೂ ➔ "ಸೀತೆಯಿಂದ ಪತ್ರವು ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು" (ಪತ್ರವು ನಪುಂಸಕವಾದ್ದರಿಂದ ಕ್ರಿಯಾಪದ ನಪುಂಸಕವಾಯಿತು).

ಕರ್ತರಿ ವಾಕ್ಯ (ಕರ್ತೃ ಅನುಸರಣೆ)	ಕರ್ಮಣಿ ವಾಕ್ಯ (ಕರ್ಮ ಅನುಸರಣೆ)	ಕರ್ಮಪದದ ಲಿಂಗ	ಕ್ರಿಯಾಪದದ ಅಂತ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಯ
ವಾಲ್ಮೀಕಿಯು ರಾಮನನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದನು.	ವಾಲ್ಮೀಕಿಯಿಂದ ರಾಮನು ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು.	ಪುಲ್ಲಿಂಗ	-ಅನು (ಪುಲ್ಲಿಂಗ ಕ್ರಿಯಾಪದ)
ಶಿಕ್ಷಕನು ಬಾಲಕಿಯನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದನು.	ಶಿಕ್ಷಕನಿಂದ ಬಾಲಕಿಯು ಪ್ರಶಂಸಿಸಲ್ಪಟ್ಟಳು.	ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ	-ಅಳು (ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ ಕ್ರಿಯಾಪದ)
ಜನರು ಸೇತುವೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು.	ಜನರಿಂದ ಸೇತುವೆಯು ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.	ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗ	-ಇತು (ನಪುಂಸಕ ಕ್ರಿಯಾಪದ)
ರೈತರು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದರು.	ರೈತರಿಂದ ಬೆಳೆಗಳು ಬೆಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟವು.	ನಪುಂಸಕ ಬಹುವಚನ	-ಅವು (ಬಹುವಚನ ಕ್ರಿಯಾಪದ)

💡 ಕರ್ತರಿ = ಕರ್ತೃ (೧) + ಕರ್ಮ (೨) + ಕರ್ತೃಲಿಂಗ ಕ್ರಿಯಾಪದ | ಕರ್ಮಣಿ = ಕರ್ತೃ (೩ - ಇಂದ) + ಕರ್ಮ (೧) + ಧಾತು+ಅಲ್ಪಡು+ಕರ್ಮಲಿಂಗ ಕ್ರಿಯಾಪದ!

🌐 gptteachers.in

✨ ಭಾಗ - ೨ (ಧಾತು, ಅರ್ಥ & ಕ್ರಿಯಾಪದ ಕೋಷ್ಟಕ)

🌸 ಮುಖ್ಯ ಧಾತುಗಳು, ಅವುಗಳ ಅರ್ಥ & ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳ ಸಮಗ್ರ ಪಟ್ಟಿ 🌸

(Master Table of Common Kannada Verbal Roots, Meanings & Tense Forms)

🌐 gptteachers.in

ಧಾತು ಕೋಷ್ಟಕ ಪರಿಚಯ : ಕ್ರಿಯಾಪದದ ಮೂಲವೇ ಧಾತು. ಧಾತುಗಳು ಕಾಲಸೂಚಕ ಹಾಗೂ ಆಖ್ಯಾತ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ವಿವಿಧ ಕಾಲ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ರೂಪಾಂತರ ಹೊಂದುತ್ತವೆ ಎಂಬುದರ ಸಮಗ್ರ ಪಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲಿದೆ.

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಮೂಲಧಾತು	ಧಾತುವಿನ ಅರ್ಥ	ಭೂತಕಾಲ (ದ)	ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲ (ಉತ್ತ)	ಭವಿಷ್ಯತ್ ಕಾಲ (ವ)	ಕರ್ಮಣಿ ರೂಪ (ಅಲ್ಪಡು)
೧	ಮಾಡು	ರಚಿಸು / ಕೆಲಸ ಮಾಡು	ಮಾಡಿದನು	ಮಾಡುತ್ತಾನೆ	ಮಾಡುವನು	ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ
೨	ಓದು	ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡು / ಗ್ರಹಿಸು	ಓದಿದನು	ಓದುತ್ತಾನೆ	ಓದುವನು	ಓದಲ್ಪಡುತ್ತದೆ
೩	ಬರೆ	ಲಿಪಿಸು / ರಚಿಸು	ಬರೆದನು	ಬರೆಯುತ್ತಾನೆ	ಬರೆಯುವನು	ಬರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ
೪	ನೋಡು	ವೀಕ್ಷಿಸು / ದೃಷ್ಟಿಸು	ನೋಡಿದನು	ನೋಡುತ್ತಾನೆ	ನೋಡುವನು	ನೋಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ
೫	ತಿನ್ನು	ಆಹಾರ ಸೇವಿಸು	ತಿಂದನು	ತಿನ್ನುತ್ತಾನೆ	ತಿನ್ನುವನು	ತಿನ್ನಲ್ಪಡುತ್ತದೆ
೬	ಕುಡಿ	ಪಾನ ಮಾಡು	ಕುಡಿದನು	ಕುಡಿಯುತ್ತಾನೆ	ಕುಡಿಯುವನು	ಕುಡಿಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ
೭	ಕೊಲ್ಲು	ಪ್ರಾಣ ತೆಗೆ / ಸಂಹರಿಸು	ಕೊಂದನು	ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾನೆ	ಕೊಲ್ಲುವನು	ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಡುತ್ತದೆ
೮	ಕಟ್ಟು	ನಿರ್ಮಿಸು / ಬಂಧಿಸು	ಕಟ್ಟಿದನು	ಕಟ್ಟುತ್ತಾನೆ	ಕಟ್ಟುವನು	ಕಟ್ಟಲ್ಪಡುತ್ತದೆ
೯	ತರು (ತಾ)	ಹಿಡಿದು ಬಾ / ಸಂಗ್ರಹಿಸು	ತಂದನು	ತರುತ್ತಾನೆ	ತರುವನು	ತರಲ್ಪಡುತ್ತದೆ
೧೦	ಕೊಡು	ದಾನ ಮಾಡು / ನೀಡು	ಕೊಟ್ಟನು	ಕೊಡುತ್ತಾನೆ	ಕೊಡುವನು	ಕೊಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ
೧೧	ಹೇಳು	ನುಡಿ / ತಿಳಿಸು	ಹೇಳಿದನು	ಹೇಳುತ್ತಾನೆ	ಹೇಳುವನು	ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ
೧೨	ಕೇಳು	ಶ್ರವಣ ಮಾಡು / ಬೇಡು	ಕೇಳಿದನು	ಕೇಳುತ್ತಾನೆ	ಕೇಳುವನು	ಕೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ
೧೩	ನಡಿ	ಪಾದ ಬೆಳೆಸು / ಗಮನಿಸು	ನಡೆದನು	ನಡೆಯುತ್ತಾನೆ	ನಡೆಯುವನು	ನಡೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ
೧೪	ಓಡು	ವೇಗವಾಗಿ ಚಲಿಸು	ಓಡಿದನು	ಓಡುತ್ತಾನೆ	ಓಡುವನು	(ಅಕರ್ಮಕ - ಕರ್ಮಣಿಯಿಲ್ಲ)
೧೫	ನಗು	ಸಂತೋಷ ಪಡು / ಹಾಸ್ಯ	ನಕ್ಕನು	ನಗುತ್ತಾನೆ	ನಗುವನು	(ಅಕರ್ಮಕ - ಕರ್ಮಣಿಯಿಲ್ಲ)
೧೬	ಅಳು	ದುಃಖಿಸು / ರೋಧಿಸು	ಅತ್ತನು	ಅಳುತ್ತಾನೆ	ಅಳುವನು	(ಅಕರ್ಮಕ - ಕರ್ಮಣಿಯಿಲ್ಲ)
೧೭	ಕಲಿ	ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಯು / ಅರಿ	ಕಲಿತನು	ಕಲಿಯುತ್ತಾನೆ	ಕಲಿಯುವನು	ಕಲಿಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ
೧೮	ಕಲಿಸು	ಬೋಧಿಸು / ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡು	ಕಲಿಸಿದನು	ಕಲಿಸುತ್ತಾನೆ	ಕಲಿಸುವನು	ಕಲಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ
೧೯	ಗೆಲ್ಲು	ವಿಜಯ ಸಾಧಿಸು	ಗೆದ್ದನು	ಗೆಲ್ಲುತ್ತಾನೆ	ಗೆಲ್ಲುವನು	ಗೆಲ್ಲಲ್ಪಡುತ್ತದೆ
೨೦	ಸೋಲು	ಪರಾಭವಗೊಳ್ಳು	ಸೋತನು	ಸೋಲುತ್ತಾನೆ	ಸೋಲುವನು	ಸೋಲಲ್ಪಡುತ್ತದೆ
೨೧	ಹೊಡೆ	ತಾಡಿಸು / ಬಡಿ	ಹೊಡೆದನು	ಹೊಡೆಯುತ್ತಾನೆ	ಹೊಡೆಯುವನು	ಹೊಡೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ
೨೨	ಸುಡು	ದಹಿಸು / ಬೆಂಕಿಗೊಡ್ಡು	ಸುಟ್ಟನು	ಸುಡುತ್ತಾನೆ	ಸುಡುವನು	ಸುಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ

💡 ಗಮನಿಸಿ: ಸಕರ್ಮಕ ಧಾತುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕರ್ಮಣಿ ಪ್ರಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ! ಅಕರ್ಮಕ ಧಾತುಗಳಿಗೆ (ನಗು, ಅಳು, ಓಡು) ಕರ್ಮಣಿ ರೂಪವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

🌐 gptteachers.in